

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ НЕПОВНОЛІТНІХ АДВОКАТОМ

кримінальна відповідальність неповнолітніх є однією із найбільш дискусійних питань сучасної правової науки. Підвищена актуальність цієї проблеми нерозривно пов'язана із віковими, соціальними, психологічними та іншими специфічними ознаками, які характеризуючи особу неповнолітнього, вимагають від кримінально-правової політики особливого підходу. цей підхід повинен будуватися на позиції, при якій застосування певних санкцій за протиправну поведінку неповнолітнього повинне дати ефективний відновлювальний результат та повернути цю особу на правильний соціально корисний шлях.

одним із основних заходів міжінституціональної кримінальної юстиції щодо неповнолітніх є забезпечення під час здійснення дізнання, досудового слідства та правосуддя щодо неповнолітніх, які вчинили правопорушення, додержання їх прав з урахуванням вікових, соціально-психологічних, психофізичних та інших особливостей їхнього розвитку. досягнення цього результату є неможливим без забезпечення неповнолітньому належного захисту в кримінальному процесі, рівень якого безпосередньо залежить від представника. Незважаючи на визнання кримінально-процесуальним законом інституту законного представництва, найбільш ефективним способом захистити та забезпечити неповнолітньому дотримання всіх його прав і свобод є саме участь адвоката у справах про злочини неповнолітніх.

відповідно до ст. 45 кПК України, зхисником є адвокат, який здійснює захист підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, а також особи, стосовно якої передбачається розгляд питання про видачу іноземній державі (екстрадицію). монополія адвокатури на представництво в кримінальному процесі несе в собі гарантію правильного, послідовного, ефективного та результативного захисту неповнолітнього в кри-

мінальному процесі, адже на сьогоднішній день тільки адвокат, із притаманним йому як процесуальній фігурі правовим імунітетом може забезпечити позитивний результат у справі.

розглядаючи дану тему потрібно визначити основні поняття, а саме : малолітня особа- дитина до досягнення нею чотирнадцяти років;анеповнолітня особа – малолітня особа, а також дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років.

існує окрема глава 38 кримінально – процесуального кодексу яка визначає особливості кримінального провадження щодо неповнолітніх.вказуючи те,щопорядок кримінального провадження щодо неповнолітніх визначається загальними правилами захисту адвокатом з урахуванням особливостей, передбачених щодо осіб, які не досягли вісімнадцятирічного віку.

участь захисника у кримінальному провадженні є обов'язковою:щодо осіб, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні кримінального правопорушення у віці до 18 років, – з моменту встановлення факту неповноліття або виникнення будь-яких сумнівів у тому, що особа є повнолітньою;щодо осіб, стосовно яких передбачається застосування примусових заходів виховного характеру, – з моменту встановлення факту неповноліття або виникнення будь-яких сумнівів у тому, що особа є повнолітньою.

розвинутимінститутом, щодо відповідальності неповнолітніх є застосування примусових заходів виховного характеру,яке здійснюється внаслідок вчинення особою, яка після досягнення одинадцятирічного віку до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність.досудове розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру здійснюється слідчим, який спеціально уповноважений керівником органу досудового розслідування на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх,також під час досудового розслідування проводяться необхідні процесуальні дії для з'ясування обставин вчинення суспільно небезпечного діяння та особи неповнолітнього.

При захисті неповнолітнього адвокатом повинен укладатися договір,його може укласти сама винна особа, а також інші особи, які діють в її інтересах, за її клопотанням або за її наступною згодою.це питання є досить проблематичних адже неповнолітні

не мають цивільної дієздатності і неможуть укладати даних договорів, скоріш за все договір укладають інші особи які діють в її інтересах, так це реалізується безпосередньо батьками, опікунами, піклувальниками та іншими особами.

важливою гарантією захисту є здійснення допиту неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого у присутності захисника. При цьому, судам слід ретельно перевіряти, чи було роз'яснено підозрюваному, обвинуваченому право на побачення із захисником до першого допиту і чи не були вони позбавлені цього. у разі, коли зазначені вимоги закону були порушені і неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого було допитано без участі захисника, то відповідно до п.5 постанови Пленуму Верховного суду України від 7 липня 1995 р. N 10 «Про застосування законодавства, яке забезпечує підозрюваному, обвинуваченому, підсудному право на захист» на ці показання не можна посилались у вирок як на підтвердження винності підсудного у вчиненні злочину.

у світлі останніх законодавчих перетворень, а саме з прийняттям нового Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» не викладає сумнівів щодо діяльності адвоката при захисті неповнолітніх, оскільки він володіє спеціальними правами, обов'язками, формами та гарантіями здійснення своєї діяльності.

На даний момент, в Україні йде мова про доцільність введення спеціальної ювенальної юстиції, яка передбачає створення окремих судів з розгляду справ щодо неповнолітніх. При введенні в дію даних судів, роль адвоката набере помітних відтінків та необмінно призведе до покращення адвокатом захисту у сфері особливостей вікового розвитку.